

PROJECT BASISVAARDIGHEDEN MODERNE VREEMDE TALEN TAAL EN COMMUNICATIE

LESPLAN: Wörter raten

DOELGROEP: Onderbouw vmbo, havo, vwo, niveau A1 (na ca. 4 weken Duits)

OPDRACHT: In deze les ervaren leerlingen hoe ze hun al aanwezige talenkennis kunnen gebruiken bij het leren van woorden in een (nieuwe) vreemde taal.

LEERDOELEN:

- De leerling begrijpt de globale inhoud van Duitstalige teksten.
- De leerling herkent onbekende Duitstalige woorden op basis van woorden uit andere, eerder geleerde talen.
- De leerling reflecteert op de inzet van voorkennis.

KOPPELING KERNDOELEN:

- De leerling doet ervaring op met een rijk aanbod aan talige bronnen in de doeltaal op een passend taalniveau.
- De leerling toont begrip van schriftelijke fictie- en non-fictieteksten.
- De leerling verwerkt teksten in de doeltaal mondeling en schriftelijk om tot kennisopbouw en begrip te komen.
- De leerling verkent hoe het eigen taalleerproces wordt bevorderd.

KOPPELING BASISVAARDIGHEDEN:

- Begrijpend lezen
- Woordenschatontwikkeling
- Strategisch leren
- Reflecteren op het leerproces

TAALVERWERVING VOLGENS DE SCHIJF VAN VIJF VAN WESTHOFF:

- Input:
De leerlingen lezen korte, authentieke zinnen en fragmenten in het Duits.
- Inhoudsgerichte verwerking:
De leerlingen voeren verwerkingsopdrachten uit (woorden markeren, raden, vergelijken, bespreken).
- Vormgerichte verwerking:
Leerlingen leren strategieën toepassen om onbekende woorden te begrijpen.

- Pushed output:
Herkenning en herhaling van internationale woorden (bijv. Freunde, Restaurant, Wasser).
- Strategisch handelen:
Reflectie op gebruikte strategieën en succeservaringen in woordherkenning.

LESOPBOUW:

1. Introductie (5 min):
Voorkennis activeren over betekenis van woorden. Uitleg lesdoelen.
2. Woorden raden (10 min):
Leerlingen maken in tweetallen opdracht 1 van het werkblad.
3. Bespreken inhoud (5 min):
Klassikaal nabespreken van opdracht 1 en ingezette strategieën en voorkennis.
4. Inhoudsgerichte oefening (10 min):
Leerlingen maken opdracht 2 t/m 4 in tweetallen.
5. Inhoudsgerichte oefening (15 min):
Leerlingen zoeken 5 onbekende woorden in een tekst en proberen de betekenis van deze woorden te raden. Ze bespreken de tekst na in viertallen.
6. Reflectie en afsluiting (10 min):
Leerlingen vullen een korte reflectie in. Docent bespreekt les klassikaal na met input van leerlingen.

WERKWIJZE:

De docent toont bij de start van de les enkele Duitse woorden op het bord, bijvoorbeeld Apfel, Schule, Freund, Restaurant. Leerlingen en docent voeren een klassikaal gesprek over de betekenis van deze woorden. Hoe kun je de betekenis vinden als je (nog) geen Duits kent. Leerlingen benoemen strategieën: lijkt op Nederlands, Engels, Frans...

Docent legt lesdoelen uit en vat samen: leerlingen gaan oefenen met het raden van woorden op basis van andere talen die ze al kennen.

Leerlingen krijgen een werkblad met opdrachten. Ze maken in tweetallen opdracht 1. In de opdracht staat een mix van herkenbare en minder herkenbare woorden. De leerlingen raden wat het woord betekent en schrijven op waar ze het woord aan herkennen (bijv. aan een vergelijkbaar woord uit een andere taal). Als de leerlingen met deze opdracht klaar zijn, volgt een korte klassikale nabespreking. Behalve de antwoorden komen hierbij vooral de ingezette strategieën en de voorkennis van de leerlingen aan de orde.

Daarna gaan de leerlingen opnieuw aan de slag (individueel of in tweetallen) met drie authentieke Duitstalige teksten. In deze teksten zijn woorden vetgedrukt. De leerlingen schrijven op wat zij denken dat deze woorden betekenen én waarom zij dat denken (bijv. vergelijkbaar woord in andere taal). Als de

opdrachten zijn afgerond, vergelijken leerlingen (in twee- of viertallen) hun antwoorden. Let erop dat bij verschillende antwoorden ook onderling wordt besproken waarom een bepaald antwoord juist is.

De laatste opdracht is een tekst waarin de leerlingen zelf vijf onbekende woorden moeten onderstrepen. Ze proberen vervolgens op basis van de context en hun kennis van andere talen de betekenis te raden. De leerlingen bespreken de tekst en de onderstreepte/geraden woorden in viertallen na. Centraal staat de vraag: Waar herkende je een woord aan?

De docent sluit de les af door de leerlingen een reflectiekaart te laten invullen. De leerlingen worden hierdoor gedwongen terug te kijken op wat ze hebben geleerd en hoe ze deze kennis kunnen inzetten in de komende lessen Duits. De docent bespreekt de les na met input van leerlingen.

BRONNEN:

- Arbeitsblatt Wörter raten
- Arbeitsblatt Text 'Pandas geboren'
- Reflectiekaart